

УДК 351:329.78 (477)

М. Мельник

**ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО МЕХАНІЗМУ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ
СОЦІАЛЬНОГО СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МОЛОДІ**

З’ясовано сутність поняття “комплексний механізм державного управління”. Подано модель взаємодії держави, суспільства та молоді. Розроблено матрицю комплексного механізму в сфері соціального становлення та розвитку молоді.

Ключові слова: комплексний механізм державного управління, матриця, молодь, об’єкт, політика, соціальне становлення.

Одним із найскладніших об’єктів державного управління є процес соціального становлення та розвитку молоді. З одного боку, це пов’язано з тим, що сучасна молодь соціалізується в середовище так званого суспільства ризиків, що характеризується невизначеністю ситуації та швидкими змінами; з іншого боку – з відсутністю “чітко організованого та ефективно функціонуючого комплексного механізму державного управління, без якого жодне системне реформування не видається можливим, оскільки будь-який розвиток реалізується через систему механізмів” [1]. Проблема результативної діяльності держави у відносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом актуалізує потребу у перегляді традиційних підходів щодо формування механізмів державного управління в означеній сфері.

Теоретичне осмислення механізмів державного управління у своїх працях здійснили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: В. Авер’янов, Г. Атаманчук, В. Бакуменко, О. Коротич, В. Князев, М. Круглов, Б. Курашвілі, Л. Приходченко, В. Малиновський, О. Машков, Н. Нижник, Р. Рудніцька, Ю. Тихомиров, О. Федорчак, Л. Юзьков та інші. Механізми формування та реалізації молодіжної політики вивчали А. Васильєв, Г. Коваль, О. Кучабський, Н. Метьолкіна, В. Орлов, І. Парубчак, Р. Сторожук, Ю. Шевцова та інші.

Відзначаючи наукову цінність досліджень вищезазначених вчених та науковців, потрібно відмітити, що у їхніх працях практично не приділялося уваги проблемі формування комплексного механізму державного управління у сфері соціального становлення та розвитку молоді.

Метою статті є теоретичне обґрунтування пропозицій щодо методики формування комплексного механізму державного управління соціальним становленням та розвитком молоді. Для досягнення означеної мети потрібно вирішити такі завдання: розкрити сутність поняття “комплексний механізм державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді”; розробити матрицю комплексного механізму державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді.

Практика свідчить, що в Україні задекларовані мета, принципи та цілі державної молодіжної політики не втілюються в життя повною мірою. Як було зазначено раніше, це відбувається через відсутність чітко розроблених механізмів

державного управління, адже державна політика, державне управління та механізми державного управління взаємопов'язані.

Державне управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді є діяльністю держави, яка конкретизується державною політикою і практично втілюється за допомогою механізмів державного управління. Державна політика надає державному управлінню та механізмам державного управління спрямованості на досягнення кінцевої мети. Фактично раціонально сформована державна політика уже виступає як один із механізмів державного управління. Своєю чергою реалізація політики відбувається за допомогою механізмів державного управління.

Так, Л. Приходченко зазначає, що механізм державного управління “є складовою державно-управлінської системи, яка забезпечує вплив на фактори, від стану яких залежить результат діяльності суб'єкта управління. Відтак механізм управління може бути сформований тільки в межах загальної системи управління, декомпозиція якої забезпечує адресність і цільовий характер його дії” [2].

Є багато трактувань категорії “механізм державного управління” – від найбільш загальних до дуже детальних, що свідчить про те, що, по-перше, механізм державного управління має безліч складових, а по-друге, що існує багато видів механізмів державного управління, які тісно взаємопов'язані. Тобто всі види механізмів діють у комплексі. Тому деякі вчені говорять про існування комплексного механізму державного управління.

Фактично енциклопедичного визначення поняття “комплексний механізм державного управління” на сьогодні не існує. Про комплексність механізмів державного управління побіжно згадано в “Енциклопедії державного управління”, де зазначено, що “залежно від засобів, які використовуються у конкретних механізмах державного управління, вони можуть бути політичними, економічними, соціальними, організаційними та правовими, а також комплексними відповідно до основних сфер суспільної діяльності” [3]. У словнику-довіднику з державного управління комплексний механізм державного управління визначено як “систему політичних, економічних, соціальних, організаційних і правових засобів цілеспрямованого впливу органів державного управління” [4].

Л. Приходченко розглядає комплексний механізм як систему економічних, мотиваційних, організаційних, політичних та правових механізмів. Такий же підхід щодо розуміння суті комплексного механізму та його складових спостерігаємо також у Н. Нижник, О. Федорчак та інших. Аналогічний підхід застосовують науковці і для дослідження комплексного механізму державного управління в тій чи іншій сфері – молодіжного будівництва (О. Кучабський), регіональної політики (Н. Мирна), державного управління вищими навчальними закладами (В. Шевченко), управління об'єктами нерухомості державної власності (О. Нема) тощо.

Як бачимо, у вітчизняному науковому дискурсі склалася традиція розглядати комплексний механізм як систему цільових механізмів державного управління. “Механізми цього типу трактуються як сукупність способів, методів, важелів, через які суб'єкт державного управління впливає на об'єкт чи групу об'єктів державного управління для досягнення певної мети” [5]. Цільові механізми за методами, що можуть належати до їх складу, поділяють на: адміністративні (організаційні, розпорядчі), правові, економічні, політичні, соціальні, психологічні, моральні, етичні, інформаційні, комбіновані (наприклад, адміністративно-правові, соціально-психологічні, організаційно-економічні тощо).

“Цільові механізми державного управління використовуються органами державної влади як знаряддя для здійснення цілеспрямованих перетворень у функціонуванні або розвитку конкретних об’єктів державного управління” [6]. Окрім механізмів-знарядь, виокремлюють ще два типи механізмів – механізми-системи (механізми функціонування системи державного управління на різних етапах суспільного розвитку країни) та механізми-процеси (механізми здійснення процесу державного управління народом, різними владними органами та окремими посадовими особами).

Якщо говорити про комплексний механізм державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді, то, на нашу думку, його потрібно розглядати як систему практичних заходів, засобів, важелів, стимулів, за допомогою яких органи державної влади реалізують основні напрями державної молодіжної політики. Такі напрями прописані в Декларації “Про загальні засади молодіжної політики в Україні”. Законодавчо окреслені напрями відображають роль держави у процесі соціального становлення та розвитку молоді (рис. 1).

Держава	зобов’язана надати	Кожній молодій людині соціальні послуги по навчанню, вихованню, духовному і фізичному розвитку, професійній підготовці
	повинна залучити	– юнаків і дівчат до активної участі у національно-культурному відродженні українського народу, формуванні його свідомості, розвитку традицій та національно-етнічних особливостей – молодь до активної участі в економічному розвитку України
	несе відповідальність	за створення умов щодо саморозвитку та самореалізації молоді.

Рис. 1. Роль держави в процесі соціального становлення та розвитку молоді

Якщо до виокремлення складових комплексного механізму державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді підійти традиційно, то можна говорити про функціонування в означеній сфері таких механізмів, як організаційний, правовий, інституційний, економічний, інформаційний тощо. Таке структурування комплексного механізму є потрібним для теоретичного осмислення державного впливу на молодіжну сферу та може бути доцільним для певних об’єктів державного управління, однак не є достатнім для такого складного об’єкта управління, як соціальне становлення та розвиток молоді.

О. Яременко зробив висновок, що “головна проблема формування і реалізації соціальної політики полягає у тому, щоб забезпечити її адекватність потребам суспільства в кожний конкретний проміжок часу, що враховує забезпечення балансу інтересів суб’єктів (тих, хто творить і реалізує політику через діяльність державних органів і громадських організацій) та об’єктів (тих, для кого вона твориться, – населення загалом, його окремих груп і категорій) цього процесу” [7]. Молодіжна політика є складовою соціальної, тому твердження О. Яременка можна повністю застосувати до процесу соціального становлення та розвитку молоді.

Далі О. Яременко продовжує: “Тобто вирішення головної проблеми формування і реалізації соціальної політики – забезпечення її адекватності потребам суспільства – нерозривно пов’язане із проблемою пошуку механізму досягнення балансу інтересів (творення такої політики, яка тимчасово влаштовуватиме обидві

сторони єдиного процесу розвитку суспільства)» [8]. Важливою є побудова моделі взаємодії молоді, держави та суспільства в процесі соціального становлення та розвитку молодих людей. Суть моделі полягає у тому, що взаємна підтримка та взаємоузгоджені дії усіх акторів призведуть до позитивних результатів та задоволення інтересів молодої людини, суспільства, держави (рис. 2).

Стає очевидним, що неможливо сформувати дієвий та ефективний комплексний механізм у молодіжній сфері, виходячи тільки з позиції його поділу на окремі цільові механізми державного управління. Це впливає із специфіки об'єкта управління – процесу соціального становлення та розвитку молоді, який відбувається в просторі та часі.

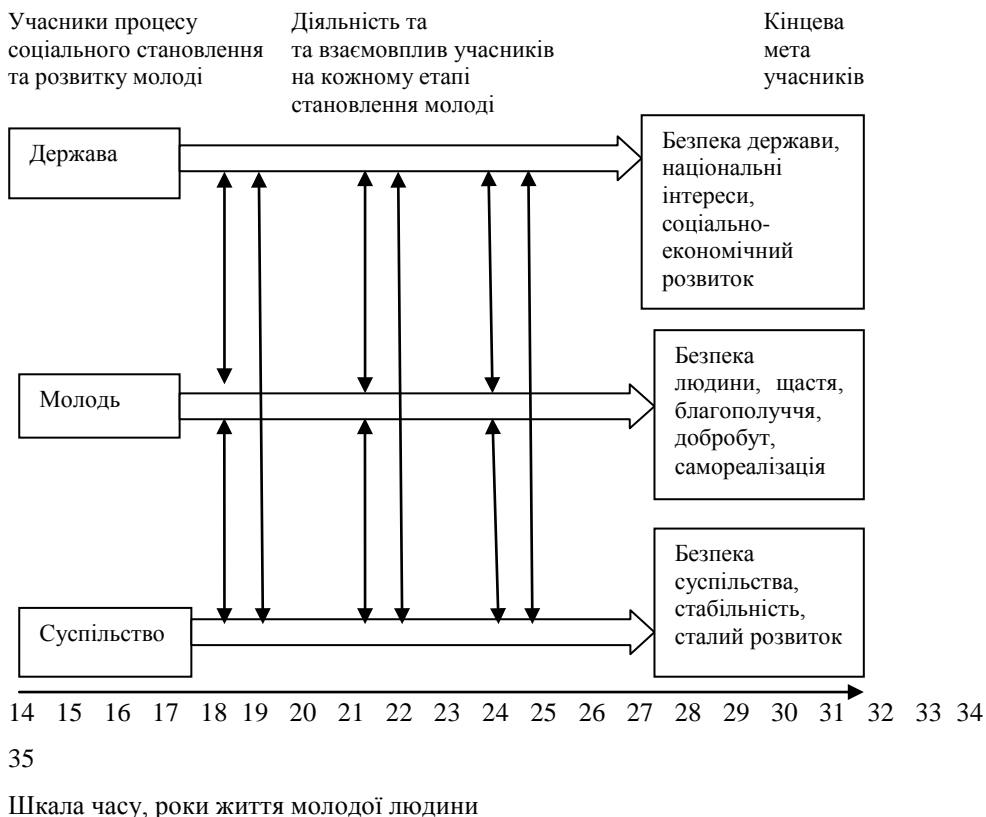

Рис. 2. Модель взаємодії держави, суспільства та молоді

У випадку просторової характеристики процесу соціального становлення та розвитку молоді йдеться про те, що розвиток людини в соціумі є різновекторним та багатокомпонентним. Так, згідно із Законом України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді” соціальне становлення молоді – процес різнобічного включення молоді в життєдіяльність суспільства як системи, сприйняття її як елемента цієї системи [9]. Життєдіяльність суспільства як системи відбувається у декількох сферах суспільного життя. Тобто процес соціального

становлення молоді передбачає її включення в основні сфери суспільства (економічну, політичну, духовну, соціальну), яке відбувається під впливом, з одного боку, соціальних інститутів, а з іншого – ціннісних орієнтацій, інтересів, мотиваційно-потребової системи молоді людини.

На основі аналізу Закону України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” можна зробити висновок, що державна політика в сфері соціального становлення та розвитку молоді в Україні здійснюється за такими основними напрямками: праця молоді; підтримка підприємницької ініціативи та діяльності молоді; сприяння підвищенню рівня життя молоді; житлові умови молоді; освіта, культурний розвиток молоді; охорона здоров'я, фізичний розвиток молоді; гарантії правового захисту молоді; гарантії діяльності молодіжних громадських організацій [10].

Відповідно до пріоритетних напрямів політики потрібно, розробляти та реалізовувати механізми державного управління тією чи іншою сферою – освітою, молодіжною житловою політикою, зайнятістю молоді тощо. Як приклад, можна виокремити такі види механізмів у сфері соціального становлення та розвитку молоді: механізми державного управління зайнятістю молоді; механізми державного управління освітою; механізми державного управління в сфері молодіжної житлової політики; механізми державного управління в сфері охорони здоров'я та фізичного розвитку молоді; механізми державного управління в сфері соціального захисту молоді; механізми державного управління в сфері гуманітарного розвитку молоді; механізми державної підтримки молодіжних громадських організацій тощо. В комплексі всі перелічені напрями практичної реалізації державного управління в сфері молодіжної політики повинні запустити механізми саморозвитку та самореалізації особистості.

Становлення особистості в рамках того чи іншого суспільства задається деякою загальною схемою взаємодії людини та природи, людини та суспільства, людини та людини. Ця схема виявляється досить жорсткою та регламентованою у часі. Розвиток людини відбувається неоднаково у різні періоди її життя. Молоддю в Україні вважаються молоді громадяни у віці від 14 до 35 років. Очевидно, що потреби і прагнення людини у 14, 24 і 34 роки мають істотні відмінності. Тобто молодь є неоднорідною не тільки за статтю, статусом, але й за віком.

Тому механізми державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді потрібно класифікувати також відповідно до цільової категорії молоді, на сприяння розвитку якої вони спрямовані, наприклад: механізми державного управління у сфері соціалізації учнівської молоді (14 – 17 років); механізми державного управління у сфері соціалізації студентської молоді (17 – 22 роки); механізми державного управління у сфері сприяння успішної інтеграції в соціально-економічну сферу суспільства випускників навчальних закладів (22 – 24 роки); механізми державного управління у сфері сприяння соціальному розвитку дорослої молоді у віці 25 – 35 років.

Оскільки механізми державного управління повинні бути адекватними потребам молоді на кожному етапі її розвитку, то декомпозицію комплексного механізму доцільно здійснювати аналогічно до декомпозиції об'єкта управління – з урахуванням його просторових та часових властивостей. Тобто ми пропонуємо формувати комплексний механізм державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді, виходячи із поділу суспільного життя на сфери та вікової періодизації молоді. Для зручності побудовано матрицю комплексного

механізму (рис. 3). По вертикалі показано складові процесу соціального становлення та розвитку молоді – сфери життєдіяльності суспільства, в які повинна інтегруватися молодь, по горизонталі – цільові групи молоді, розбиті за віковим критерієм. Здійснений поділ на сфери умовний, тому що межі між сферами розмиті і часто дуже важко визначитися, до якої сфери зарахувати те чи інше явище суспільного життя. Аналогічно вікові рамки періодів життя молоді є приблизними, адже для кожної конкретної людини вони можуть зміщуватися у різні боки на хронологічну величину від декількох місяців і до декількох років.

Складовим процесу соціального становлення та розвитку молоді та цільовим групам молоді присвоєно коди. На перетині стовпчиків та рядочків одержуємо складові комплексного механізму (А1, А2, А3, А4, Б1, Б2, Б3, Б4, В1, В2, В3, В4, Г1, Г2, Г3, Г4) – окремі види механізмів державного управління у одній чи декількох сферах для однієї чи декількох цільових груп молоді.

Складові соціального становлення та розвитку молоді		Пріоритетні механізми державного управління (МДУ)		Цільові групи молоді				
Назва сфери суспільного життя	Основні складові розвитку молоді в рамках сфери суспільного життя	Види МДУ	Центральні органи виконавчої влади, що відповідають за формування та реалізацію МДУ	14 – 17 (учнівська молодь)	17 – 22 (студентська молодь)	22 – 24 (випускники навчальних закладів)	25 – 35 (молоді дорослі)	
				1	2	3	4	
Соціальна	А	1. Фізичний розвиток, здоров'я. 2. Сімейні та інші соціальні відносини. 3. Активне дозвілля та відпочинок. 4. Соціальний захист	МДУ у сфері: освіти; здоров'я; сімейної політики; фізкультури і спорту	Міністерство молоді та спорту, Міністерство соціальної політики	Складава А1. Пріоритет: удосконалення фізичної та психологічної підготовки учнів	Складава А2. Пріоритет: сприяння активному дозвіл्लю студентів	Складава А3. Пріоритет: залучення безробітної молоді до волонтерської діяльності	Складава А4. Пріоритет: державна підтримка молодих сімей; пропаганда здорового способу життя
Духовна	Б	1. Інтелектуальний розвиток. 2. Моральний розвиток. 3. Духовний розвиток. 4. Культурний розвиток	МДУ у сфері: освіти; релігії; науки; культури	Міністерство освіти і науки України, Міністерство культури України	Складава Б1. Пріоритет: навчально-виховна робота з молоддю	Складава Б2. Пріоритет: забезпечення якісної гуманітарної складової вищої та професійно-технічної освіти	Складава Б3. Пріоритет: моральна та психологічна підтримка молоді	Складава Б4. Пріоритет: розвиток освіти впродовж життя
Економічна	В	1. Професійний розвиток. 2. Матеріальне благополуччя. 3. Економічна незалежність	МДУ у сфері: освіти; зайнятості; соціально-трудових відносин; підвищення рівня життя; житлової політики; підтримки молодіжного підприємництва	Міністерство соціальної політики, Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства	Складава В1. Пріоритет: профорієнтація	Складава В2. Пріоритет: забезпечення якісної професійної освіти	Складава В3. Пріоритет: забезпечення молоді першим робочим місцем	Складава В4. Пріоритет: підвищення платоспроможності молоді; покращення житлових умов молоді; боротьба з бідністю
Політична	Г	1. Участь в громадському житті. 2. Політична соціалізація	МДУ у сфері: підтримки молодіжних громадських організації; правового захисту молоді	Міністерство молоді та спорту	Складава Г1. Пріоритет: сприяти розвитку учнівського самоврядування	Складава Г2. Пріоритет: сприяти розвитку студентського самоврядування	Складава Г3. Пріоритет: залучення молоді до громадської діяльності	Складава Г4. Пріоритет: сприяти формуванню молоді політичної еліти

Рис. 3. Матриця комплексного механізму державного управління соціальним становленням та розвитком молоді

Як видно із рис. 3, соціальне становлення молоді відбувається шляхом її інтеграції у чотири основні сфери суспільного життя – соціальну, духовну, економічну та політичну.

Соціальна сфера суспільства розвивається на основі міжособистісних і групових відносин, з нею пов'язані процеси відтворення населення. Тому пріоритетними для цієї групи складових комплексного механізму державного управління будуть ті механізми, які забезпечуватимуть: фізичний розвиток молоді, її здоров'я; підготовку молоді до подружнього життя та підтримку молодих сімей; організацію активного і змістовного дозвілля. Реалізація механізмів групи А відбувається через такі соціальні інститути, як заклади освіти, охорони здоров'я, засоби масової інформації.

Особливу увагу потрібно звернути на механізми групи Б. М. Жулинський вважає, що в Україні недооцінюється фактор культури. Те, що Україна і досі не прийняла Концепцію гуманітарного розвитку, свідчить “про нерозуміння і неусвідомлення значення розвитку освіти, культури, науки і взагалі формування духовно зрілого індивіда, який міг би справді сьогодні бути активним рушієм у всіх викликах, які постають перед нами” [11]. М. Жулинський зазначає, що саме відсутність “продуманої, системної, послідовної гуманітарної політики” [12] призвела до загострення ситуації в Луганській та Донецькій областях. Адже головним програвшем України є програв в інформаційній війні.

Окрім вищих духовних цінностей, людина повинна дбати і про матеріальне, щоб забезпечити собі та своїй сім'ї гідне життя. Адже “матеріальне становище справляє вплив на різні аспекти життєдіяльності суспільства за багаточисельними каналами... Основними каналами впливу виступають: споживання; освіта; самозбережувальна поведінка; репродуктивна активність; культура та дозвілля; економічна активність та мобільність на ринку праці; територіальна мобільність; громадянська активність; можливості самозабезпечення та потреба у державній підтримці; інвестування (у різні види капіталу); психологічне самопочуття та сприйняття змін; екологічно відповідальна поведінка та ін.” [13].

Складові комплексного механізму групи В пов'язані із наданням якісної професійно-технічної та вищої освіти, першим працевлаштуванням молоді, підтримкою молодіжного підприємництва тощо. Якість освіти вимірюється конкурентоспроможністю особистості в її подальшому житті, передусім на ринку праці. Надзвичайно важливим є формування складової комплексного механізму ВЗ – механізмів державного управління в сфері першого працевлаштування молоді.

Реалізація механізмів групи Г полягає у тому, що потрібно сприяти громадській та політичній активності молоді усіх вікових груп. Результатом державної підтримки інтеграції молоді в політичну сферу повинна стати поява нових поколінь політичної еліти, яким будуть притаманні такі риси, як професіоналізм, патріотизм, відсутність корупції, чесність, національна самосвідомість.

Держава на кожному етапі соціального становлення молодої людини повинна реалізовувати свою політику так, щоб були створені умови для успішного проходження даного етапу та передумови для наступного етапу. Тобто, щоб відбувався взаємозв'язок пріоритетних напрямів політики в сфері соціального становлення та розвитку молоді.

Вважаємо, що запропонований підхід до формування комплексного механізму державного управління дозволить перейти від задекларованих напрямів молодіжної політики до конкретних практичних дій держави в означеній сфері. Цей підхід передбачає побудову комплексного механізму на основі механізмів-процесів. Так, у підручнику із державного управління вказано, що “механізми здійснення процесу державного управління являють собою чітко вибудовані

послідовності дій, реалізація яких забезпечує здійснення державного управління народом, органами державного управління або їх посадовими особами шляхом поступових перетворень у стані об'єктів державного управління” [14].

Подальша деталізація процесних механізмів державного управління вимагає розробки технології їх реалізації – детального опису дій, що мають бути послідовно, у належний спосіб та із застосуванням конкретних засобів та прийомів здійснені суб'єктом державного управління чи суб'єктом реалізації механізмів державного управління.

Під суб'єктами державного управління маються на увазі насамперед різні органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Наприклад, суб'єктами, які відповідають за формування та реалізацію тієї чи іншої сфери державної політики, є центральні органи виконавчої влади із відповідними територіальними органами (див. рис. 2). Суб'єктами ж реалізації механізмів державного управління, на нашу думку, можуть бути не тільки органи публічного управління, але й різні державні і недержавні інституції, наприклад школи реалізують механізми в сфері середньої освіти, вищі навчальні заклади – в сфері вищої освіти.

Матриця комплексного механізму державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді дозволяє встановити місце і роль окремих механізмів у його структурі, причинно-наслідкові зв'язки між ними, визначити суб'єкти формування та реалізації цих механізмів.

“Реальний механізм державного управління завжди конкретний і здійснюється з використанням наявних ресурсів. Він виконує роль механізму суспільного самоуправління і може бути відображений такою схемою: цілі → рішення → впливи → дії → результати” [15]. В нашому випадку така конкретика досягається передусім завдяки декомпозиції об'єкта державного управління та законодавчо задекларованих напрямів державної політики.

Комплексний механізм не є чимось статичним, а становить динамічну гнучку систему, яка готова реагувати на суспільні зміни чи зміни пріоритетів молодіжної політики. Також у матрицю можуть бути додані нові рядки (якщо додавати нові складові процесу соціального становлення та розвитку молоді) та стовпчики (якщо збільшити кількість цільових груп молоді).

Ще один аспект доцільності побудови такої матриці полягає у тому, що вона дає змогу конкретизувати мету, ресурси, плани, очікувані результати, суб'єкти та об'єкти процесу реалізації державного управління в означеній сфері.

Якщо піти далі, то потрібно згадати про таку проблему, як складність оцінки реалізації державної політики в соціальній сфері. Про це свідчить і те, що більшість державних молодіжних програм не мають чітких критеріїв виконання та кількісних показників очікуваних результатів, що не дає змогу встановити їхню ефективність та результативність. Звичайно, набагато легше оцінити ефективність реалізації окремих складових комплексного механізму і на основі оцінок А1 – А4, В1 – В4, Г1 – Г4 вивести інтегральний показник.

Таким чином, розроблена матриця механізмів державного управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді дозволить державним органам та інституціям, які причетні до реалізації молодіжної політики, бачити цілісну картину дій держави та суспільства щодо молоді. А також відслідковувати, як той чи інший захід, важіль, стимул впливають на підсумок процесу соціального становлення та розвитку молоді. Завдання ж Міністерства молоді та спорту України полягатиме у формуванні молодіжної політики та внесенні пропозицій щодо якнайрезультативнішого впливу держави на соціальне становлення та розвиток молоді. Держава, проголошуючи комплексність підходу до проблем соціального становлення та розвитку молоді, повинна враховувати всі складові на всіх етапах цього процесу.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у пошуку шляхів удосконалення окремих складових комплексного механізму державного управління в досліджуваній сфері.

Література

1. Приходченко Л. Л. Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади [Текст] : монографія / Л. Л. Приходченко. — Одеса : Оптимум, 2009. — 300 с.
2. Приходченко Л. Структура механізму державного управління: взаємозв'язок компонентів та фактори впливу на ефективність / Людмила Приходченко // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України [Текст]. — 2009. — № 2. — С. 105—111.
3. Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. — К. : НАДУ, 2011. — Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) [та ін.]. — 2011. — 692 с.
4. Державне управління [Текст] : словн.-довід. / уклад. : В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. — К. : Вид-во УАДУ, 2002. — 228 с.
5. Державне управління [Текст] : підручник : у 2 т. Т. 1 / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. — К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. — 564 с.
6. Там само. — 564 с.
7. Яременко О. О. Концепція створення комплексного механізму формування та оцінки ефективності реалізації соціальної політики в період трансформації українського суспільства [Текст] / О. О. Яременко // Український соціум [Текст] : наук. журн. — 2005. — № 5/6. — С. 92—101.
8. Там само. — С. 92—101.
9. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 2998-ХІІ від 05.02.1993 р. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.
10. Мельник М. О. Процес соціального становлення та розвитку молоді як об'єкт державної політики / М. Мельник // Ефективність державного управління [Текст] : зб. наук. пр. — Вип. 35 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2013. — С. 212—219.
11. Якби у нас діяла Концепція гуманітарного розвитку, ми не мали б проблем на Сході – Жулинський // Укрінформ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.ukrinform.ua/ukr/news/yakbi_u_nas_diyala_kontseptsiya_gumanitarnogo_rozvitku_mi_ne_mali_b_problem_na_shodi_gulinskiy_1932387.
12. Там само.
13. Людський розвиток в Україні: соціальні та демографічні чинники модернізації національної економіки [Текст] (колективна монографія) / [Лібанова Е. М., Макарова О. В., Курило І. О. та ін.] ; за ред. Е. М. Лібанової. — К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2012. — 320 с.
14. Державне управління... — 564 с.
15. Державне управління [Текст] : словн.-довід. ... — 228 с.

M. Melnyk

**FORMING THE COMPLEX MECHANISM FOR STATE
ADMINISTRATION IN THE FIELD OF SOCIAL FORMATION
AND DEVELOPMENT OF YOUNG PEOPLE**

The essence of the concept of “complex mechanism for state administration” is found. The model of interaction between state, society and youth is presented. The matrix of complex mechanism in the field of social formation and development of young people is developed.

Keywords: complex mechanism for state administration, matrix, youth, object, policy, social formation.